

Lesarabrøv

»Amagers løsrivelse« og Býarbókasavnið

Av øllum, sum menniskjað hevur uppfundið, hevur einki verið hentari enn tað, at duga at gera, eld og kunna temja hann. Tí næst koma skriftin og prentlistin. Vit duga bara so illa við, at alt ikki skal vera rætt og álitandi, sum »skrivað stendur«.

Men okkurt gerst kanska við tað, sum av misgáum er komið skeivt fyri. Tí mistaka seg kunnu vit øll.

I grein um V. U. Hammershaimb (Sosialurin nr 61) gongur eitt av hesum gomlu mistakunum aftur. Í umtali av bókmentafelagnum, sum Hammershaimb o.a. ætlaðu at stovna, stendur, at einki kom burtur úr hesum, m.a. tí at Goldschmidt skrivaði spottargreininina »Amagers løsrivelse« í CORSARER. Hetta er í góðari trúgv tikið upp eftir øðrum, sum bókmentasøguni hjá Chr. Matras (1935), R. Rasmussen: Eitt stutt yvirliit yvir Føroyasøguna (1951) ella eftir Jørgen

Steining í »Føroyum« I (1958) og aðrastaðni við.

Fyri 43 árum síðani gjørdist eg so forvitin eftir at síggja hesa fúlu grein, at eg trálas allan CORSAREN (1840–46). Men »Amagers løsrivelse« fannst ikki har! Rætt er tað, at blaðið skemtar eitt sindur við hesum tiltaki og letur »flere Amagere« í einum brævi mæla til, heldur at taka sær av at bjarga málinum hjá bøndunum á Amager, tí »det er alt kommet saavidt med Udryddelsen af vort Sprog, at ikke en eneste veed, hvad Kaal eller Gulerødder hedder paa Hollandsk«. (nr. 240, 25.04.1845). Okkurt annað smávegis prik er um Føroyar og føroyska felagið, men maður má vera ótrúliga erkvís, ið tekur sær tykni av sovorðnum. Skilamenn halda heldur ikki, at skrivningin hjá CORSAREN forkom felagnum, men heldur tann viðferð, ætlanin fekk frá

N. M. Petersen professara í blaðgreininum »Det færskke Sprog«.

Tað er Hammershaimb sjálvur, sum nevnr CORSAREN og »Amagers Løsrivelse« í endurnýningunum, sum Maria Mikkelsen festi á blað fyri hann. Hann var tá úti við 90 ára gamal, so tað er ikki lægið, um hann misminnist okkurt og blandar. Um hetta mundið (1906) hevði tann hvassorðaði bókmentamaðurin Georg Brandes skrivað eina ótrúliga speiska grein í POLITIKEN. Hendan greinin eitur »Amagers Løsrivelse« og fer háðandi illa við íslendingum og tjóðskapi teirra. Hóast Føroyar als ikki verða nevndar í greinin, so hevur Hammershaimb ivaleyst tikið hesi særandi orð Brandes at sær, brøðrafólksins vegna, og blandar tey saman við smáprikini í CORSAREN stívliga 60 ár framanundan!

Só var tað Býarbókasavnið í Havn, sum hevur fyllt 25 ár. Har hevur í hesum døgum verið skrivað, at Býarbókasavnið byrjaði útlánið 1. apríl 1969. Tey, sum tá stríddust, dag og nátt at kalla, fyri at fáa tað liðugt, eru á lívi enn og munnu minnast, at upplatið varð fyrstu ferð tann 6. januar 1969. At Havnar kommuna formliga tók við savninum 1. apríl sama árið, broytti einki í arbeidsgongd og manning fyrstu árin.

Sama ger, hevði bara einki mistakið verið verri enn hetta! Bókasavnið hevur verið hent hesi 25 árin, bæði hjá børnum og vaksnum. Lukkuynski mitt skal vera, at uppafur fleiri fáa hug at lesa og at brúka bókasavnið!

Sverri Egholm

Føroya Løgting – Fíggjarnevndin – Føroya Landsstýri
– Føroya Banki – Sjóvinnubankin

Nýtt bankanavn – oyðsl við lít

Hví ikki halda seg til tey nevni, Føroya Banki/Sjóvinnubankin, sum eru innarbeið og kend í bankaheiminum?

Hvør kemur at gjalda fyri navnabroytingina? Óbeinleis skattaborgarin.

Alt prentið skal broystast

til nýggja navnið og tað, sum liggur á goymslu, kastast burtur. Somuleiðis má vinnulívið broyta allar prentlitir við upplýsingum um bankasamband, og oftast hevur verið prentað í stórum upplag.

Her er ikki talan um smá-

pening, men um milliónaupp-hæddir. Øll knóga vit undir skuldarbyrðuni, men at bankin og landsstýrið fara at leggja stein oman á byrðu, er ovboðið.

Orðafellið: »navnið spíllir ongan« er gamalt føroyskt, og latið okkum halda okkum á tí

leið heldur enn at loypa á bláman, bert fyri at fjala út yvir syndarligu leivdimar av føroyska bankakervinum.

banka.kassa.blanka.

RIMMAR BINGO

við hópi av
FRÁLÍKUM
VINNINGUM

byrjar í
SOCIALINUM UM FÁAR DAGAR

Verið við frá byrjan

TRYGGIÐ ØLL BLØÐINI

Búgva tygum óhøgliga til
blaðsølu

GERIST SO HALDARAR
BEINANVEGIN

og fáí blaðið frá bingo-
byrjan – eisini tað við
PLÁTUNI – umframt Ó-
KEYPIS bløðini, ið eftir
eru av jan. ársfjórðingi.

Fyll út og send inn hald-
aralepan beinanvegin –
ella ring 11820

Ókeyp-
is
Socialurin
rindar
postgjaldið

64

Tiðindablaðið
SOCIALURIN
Postboks 76,
FR-110 Tórshavn

Eg gerist haldari av Tiðinda-
blaðnum Socialinum og fátið
fyrir 225 kr./ársfj. (haldarar í Føroyum)
fyrir 425 kr./ársfj. (haldarar í Danmark)

Ymsir prísir fyrir onnur lond.

Til ber altíð at gerast haldari og góðið
verður bert fyrir bløðini, ið eftir eru av
ársfjórðinginum.

Navn:

Bústaður:

Bygd/býur:

Land:

Tlf.:

Kannað postverkinum